# దేవుడు ఏమనుకున్నాడో

పోలాప్రగడ సత్యనారాయణమూర్తి

(రచనా కాలం ౧౯౭౧)

*పోలాప్రగడ మాగ్నం ఓపస్ కౌసల్య నవల. 14 దేశ భాషల్లోకి అనువదితమైంది. తల్లిదండ్రులు సినిమాగా వచ్చింది. ఇదిగాక దీపశిఖ, భోగిమంటలు, శ్రీనాధ కవిసర్వభౌమ ఇత్యాది నవలలు, రెండువందల కథలు, అనేక వ్యాసాలు రాశారు. ఇజాలకు పరిమితం కాకుండా, సమాజాన్ని విస్తృతంగా పరిశీలించి, మానవీయ కోణం నుంచి రచనలు సాగించారు. నిత్యోత్సాహి. చివరి క్షణం దాకా ఆయన రచనలు చేస్తూనే ఉన్నారు.*

మాధవయ్యకి మళ్ళీ ఓ కొత్త సమస్య ఎదురైంది. అసలు ఆ మాటకొస్తే అతనికి వయస్సు తాలూకు మిసమిసలు పైనబడిన దగ్గర నుంచీ, తిరిగి అవి మళ్ళు ముఖం పట్టేలోగా, అంటే ఈ పాతిక ముప్ఫై ఏళ్ళ కాలంలోనూ, రకరకాల సమస్యలు తలకి చుట్టుకుంటూనే ఉన్నాయి. వాటిని ఎలా పరిష్కరించాలో అర్థంకాక అతను సతమతం అవుతూ ఉన్నాడు. సతమతం అవుతూ అతనలా అవస్థపడడం చూసి జాలితో నిలువెల్లా కరిగిపోయి ఎప్పటికప్పుడు ఎంతో ఆత్మీయతతో గౌరి అతన్ని ఆదుకుంటూనూ ఉంది.

అలా ఆదుకున్నది ఒకమారా రెండుమార్లా?

సరిగ్గా ఇప్పటికి ముప్ఫైయేళ్ళ క్రితం మొదటిసారిగా గౌరి అతని జీవితంలో ప్రవేశించి అతన్ని ఆదుకుంది. ఆ ప్రవేశించడం కూడా అదో విచిత్రమైన విధంగా.

అది మాధవయ్య మాంచి యౌవనపు పొంగులో ఉన్న రోజులు! కాలేజీ శలవలకని ఇంటికివచ్చి, ఆ పల్లెటూళ్ళో ఏం తోచక, పక్క ఊళ్ళో రథోత్సవమూ తిరునాళ్ళూ అవుతున్నాయంటే, పోనీ కాలక్షేపం అయినా అవుతుందని అక్కడికి బయలుదేరి వెళ్ళాడు మాధవయ్య.

ఓహ్! అక్కడ మంచి కోలాహలంగా ఉంది.

రథాన్ని కనుల పండువుగా అరటి స్థంభాలతోటీ, కొబ్బరి ఆకులతోటీ, రంగుకాగితాలతోటీ కొందరు అలంకరిస్తుంటే మరికొందరు తాటిమండల్ని ఆముదం కుండల్లో ముంచి రథచక్రాల ఇరుసులకి రాస్తున్నారు. దేవుడుతో సమానంగా రథం మీద కూర్చున్న పూజారి, దేవుడి మెళ్ళో దండల్ని సరిగా సర్దుతున్నాడు. రథం ముందు భాగానికి కట్టిన మోకులు పట్టుకుని కండలు తేరిన మగరాయుళ్ళంతా అమారుగా నుంచున్నారు, ధర్మకర్త గుమ్మడికాయ కొట్టగానే రథాన్ని లాగడానికి. ఇసుకవేస్తే రాలకుండా రోడ్డుకి ఇటూ అటూ జనం.

రకరకాల సరుకులు అమ్ముతూన్న వాళ్ళూ, వాటిని బేరం ఆడుతూ కొంటున్నవాళ్ళూ కొట్లనీ జనాన్నీ వింతగా చూస్తూ నిలబడ్డ వాళ్ళు, ఉండుండి 'గోవిందా' అంటూ అరుస్తున్న వాళ్ళూ, మంచి సందడిగా ఉంది. అటు జనాన్నీ ఇటు రథాన్నీ చూస్తూ రోడ్డు మధ్య

నిలబడ్డ మనుష్యుల్ని "రథం వస్తుంటే అలా చోద్యం చూస్తూ నిలబడతారేవిటి? పక్కకి తప్పుకోండి" అంటూ నిర్దాక్షిణ్యంగా అటూ ఇటూ తోసేస్తున్నారు పోలీసులు. అలాంటప్పుడు జనం కెరటాల్లా వచ్చి పక్కనున్న కొట్లమీదా మనుష్యులమీదా పడిపోతున్నారు.

అలా పడిన వాళ్ళలో మాధవయ్య ఒకడు.

పోలీసుల తాకిడికి ఒక్క ఉదుటున వచ్చి రోడ్డు పక్కగా నిల్చుని కొత్తగా వేయించుకున్న రంగు గాజుల్ని చూసుకుంటూ మురిసిపోతున్న గౌరిమీద పడబోయి ఆమె బుజాలు పట్టుకుని అతికష్టం మీద ఆపుకున్నాడు. పరధ్యానంలో ఉందేమో గౌరి కెవ్వున అరిచింది. మాధవయ్య అదిరిపడ్డాడు ఆ కేకకి. ఆ తర్వాత ఆమె ఏం అల్లరి పెడుతుందో దేవుడా అని బిత్తర చూపులు చూస్తోంటే జరిగిన సంగతి అర్ధం చేసుకుంది కాబోలు, అలవోకగా నవ్వింది గౌరి. అసలే కలకలలాడుతూ అందంగా ఉన్న గౌరి ముఖానికి ఆ నవ్వు ఇంకో కొత్త అందాన్ని, ఆమె యవ్వనం అందించిన ఆహ్వానంలా మాధవయ్యలోని మగతనాన్ని రెచ్చగొట్టింది. యవనపు పొంగులో ఛామనఛాయగా పుష్టిగా ఉన్న గౌరి అందాన్ని కళ్ళతో తాగుతూ తనకి తెలియకుండానే గుటకవేశాడు మాధవయ్య.

రథం కదలడంతో జనంలో కూడా కదలిక బయలుదేరింది. అంతా రథం వెనకాలే పడి 'గోవిందా' అని అరుచుకుంటూ పోసాగారు. రథం ముందుకు వెళ్ళిపోవడంతో అక్కడ జనసమ్మర్ధం కూడా పల్చబడిపోయింది. అందరూ వెళ్ళిపోతున్నా మాధవయ్య మాత్రం అక్కడే నిలబడి గౌరికేసి గుడ్లప్పగించి చూస్తూ ఉండిపోయాడు. అతనిలోని చైతన్యాన్ని తన అందమే కట్టిపడేసిందన్న సత్యాన్ని గ్రహించేసరికి గర్వంతో కూడిన ఆనందంతో గౌరికి ఒళ్ళు పులకరించింది, పెదవుల మీదికి పరిగెట్టుకుని వస్తున్న కులుకుని పంటితో నొక్కి పట్టి మాధవయ్య కేసి ఓరచూపు విసిరి విలాసంగా అడుగు కదిపింది గౌరి.

అనుసరించడమా, ఆగిపోవడమా అని తటపాయిస్తున్న మాధవయ్య మాట వినకుండనే అతని అడుగులు ఆమెని అనుసరించాయి. మధ్య మధ్య వెనక్కి తిరిగి చూసి నవ్వుతూ అతణ్ణి ఊరు బైట ఉన్న తన ఇంటిదాకా తీసుకెళ్ళి వయ్యారంగా తాళం తీసి ఇంట్లోకి వెళ్ళింది గౌరి.

'తను కూడా ఆమె వెనకాలే లోపలికి వెళ్ళడమా, రోడ్డుమీద నిలబడి పోవడమా?' ఎటూ నిర్ణయించుకోలేక తారట్లాడుతున్న మాధవయ్యని చూస్తే జాలేసింది కాబోలు, గడప దగ్గరికి వచ్చి కళ్ళతో పిలిచింది మాధవయ్యని. ఇంక తనని తాను సంబాళించుకోలేకపోయాడు మాధవయ్య. అతను అలా తడబడుతూ లోపల అడుగుపెట్టడమేమిటి, గౌరి నవ్వుతూ వెళ్ళి వీధి తలుపు తడిక వేసి రావడమేమిటి అంతా ఒక్క క్షణంలో కలలో జరిగినట్లు జరిగిపోయింది.

ఒళ్ళంతా వేడెక్కి జివ్వుమని నరాలు మెలితిరిగిపోతూ, కీలుకీలు దగ్గరగా నీరసం నమిలేస్తుంటే, యవ్వనం పెట్టే ఆ నరకాన్ని భరించలేక యమయాతన పడసాగాడు మాధవయ్య. ఆ స్థితిలో అతణ్ణి చూసి నిలువెల్లా కరిగిపోయి ఆ నరకాన్ని స్వర్గంగా మార్చి మొదటిసారిగా అలా ఇబ్బందిలో ఆదుకుంది గౌరి.

ఆ తర్వాత, గౌరికి నా అన్నవాళ్ళు లేకపోవడం వల్లనైతేనేమి, మాధవయ్య తన పెద్దలకి తెలియకుండా జాగ్రత్త పడటం వల్లనైతేనేమి, ఆ రెండు ఊళ్ళ మధ్యనా మాధవయ్య రాకపోకలు సజావుగానే సాగి, శలవలన్నీ ఇట్టే గడిచిపోయాయి.

తిరిగి ఏడాదికి, మళ్ళీ శలవలకి వచ్చినపుడు మాధవయ్య దిగాలుగ వచ్చాడు గౌరి దగ్గరకి. "ఏమిటి సంగతి? అలా ఉన్నావేమిటి? చెప్పవా?" అని లాలించి బుజ్జగించి బతిమాలితే కానీ చెప్పలేదు - తన తండ్రి రెండు మూడు సంబంధాలు చూశాడనీ, అందులో ఏదో ఒకటి చేసుకోపోతే వీలులేదని శాసిస్తున్నాడనే సంగతి.

మాధవయ్య మాటలు విని గౌరి నవ్వింది?

గట్టిగా పకపకా నవ్వింది.

పొట్ట చేతితో పట్టుకుని మరీ నవ్వింది.

విస్తుబోయి చూస్తున్న మాధవయ్యని చూసి మరికాస్త నవ్వి "అది కాదు మాధవా, పెళ్ళి అని సరదాగా చెప్పవలసిన సంగతిని అలా దిగాలుపడి చెపుతావేమిటి? నీ పెళ్ళా? మంచిది. అందమైన మంచి పిల్లని చూసి మరీ చేసుకో సుమా!" అంది గౌరి.

మాధవయ్యకి ఆ మాటలు మింగుడుపడలేదు. నేలచూపులు చూస్తూ "అది కాదు గౌరీ - నేను ఎవర్నో పెళ్ళి చేసుకుంటే మన ప్రేమ సంగతి ఏంగాను? మా నాన్నకి కోపం వచ్చినా సరే, తక్కువ కులం పిల్లని చేసుకున్నందుకు మా వంశం ప్రతిష్ఠ ఏమైపోయినా సరే నేను నిన్నే చేసుకుంటాను. నీ కోసం నేనామాత్రం త్యాగం చెయ్యగలను" అన్నాడు మాధవయ్య నెమ్మదిగా. ఆ మాటలు అంటున్నప్పుడు మాధవయ్య గొంతులో ఏ మాత్రం ఉత్సాహం కానీ, ఉద్రేకం గానీ కనిపించలేదు గౌరికి. ఒక్కక్షణం అతనికేసి చూసి ఆ తర్వాత దగ్గరగా వచ్చి అతని చొక్కా కాలరు సర్దుతూ "నా పిచ్చి మాధవా! నాకోసం అని, నీ మీద ఆశలన్నీ కేంద్రీకరించుకున్న మీ నాన్నగారినీ, తరతరాల నుంచీ కాపాడుకుంటూ వస్తూన్న వంశ గౌరవాన్నీ వదులుకుంటావా? వద్దు.... ఇలాంటి ఆలోచనలు పెట్టుకోకుండా వెళ్ళు - వెళ్ళి లక్షణంగా పెళ్ళి చేసుకో - నేను దూరం ఆలోచించి చెపుతున్నాను. త్యాగం ప్రేమ అంటూ ఆవేశపడటం మంచిది కాదు - ఇంక నాకు అంటావా, నీ అభిమానం ఉంటే చాలదూ పెళ్ళే కావాలేమిటి? మరచిపోకుండా ఎప్పుడేనా వచ్చి కనిపిస్తూండు. ఏం? అలా చెయ్యి" అంటూ ఎన్నో విధాల చెప్పి చివరికి ఎలా అయితేనేం ఒప్పించింది గౌరి.

గౌరిని చూస్తే, ఆపదలో తనని ఆదుకున్న ఒక దేవతలా తోచింది మాధవయ్యకి.

అవును!

అటు తండ్రిని కాదనడమా - ఇటు గౌరిని వదులుకోవటమా - వంశ మర్యాద ముఖ్యమా - ప్రేమ ముఖ్యమా? ఏమిటి చెయ్యడం? పరిష్కార మార్గం ఏమిటి? ఇలా ఏం పాలుపోక తలబద్దలు కొట్టుకుంటూంటే ఇట్టే తేల్చేసి తనని కాపాడింది గౌరి. ఇటువంటి గౌరినా తను వదులుకోవడం?

అలా వదులలేక పెళ్ళయి అయిదారేళ్ళుకావచ్చినా ఏ వారానికో పది రోజులకో ఓసారి వచ్చి గౌరిని చూసి మరీ వెళ్ళేవాడు మాధవయ్య. గౌరి కూడా అక్కడికి అదే మహాభాగ్యం అనుకుంటూ ఇరవై నాలుగు గంటలూ మాధవయ్య గురించే తియ్యగా తలచుకుంటూ, తనకి ఉన్న రెండూ మూడు ఎకరాల మాగాణీ మీద వచ్చే శిస్తు ఖర్చు పెట్టుకుంటూ, ఊళ్ళో తన గురించి ఎంతమంది ఎన్నిరకాలుగా అనుకున్నా లెఖ్ఖచెయ్యకుండా సంతోషంగానే రోజులు గడపసాగింది.

అయితే ఆ కాస్త సంతోషం కూడా ఆమెకు మిగల్చకుండా మాధవయ్య ఇంకో కొత్త సమస్యతో చక్కా వచ్చాడు.

గౌరికి మాధవయ్యకీ ఉన్న సంబంధం భార్యకి తెలిసిందట! ఇంక ఆ ఛాయలకు వెళితే తాను ఒప్పుకునేది లేదనీ, కాదంటే ఉరిపోసుకు ఛస్తాననీ అంటోందిట. ఆమెతో ఇప్పుడు పెద్ద తంటా వచ్చి పడిందంటూ చెప్పుకు వచ్చాడు మాధవయ్య. ఏం చెయ్యాలో, ఆమెని ఎలా ఒప్పించాలో ఏం అర్థం కావడం లేదంటూ తలపట్టుకుని కూర్చున్నాడు మాధవయ్య. గౌరికి పరిస్థితి అర్థమైంది. మాధవయ్యని అతని భార్య ఎంతగా ప్రేమిస్తుందో కూడా అర్థం అయింది. భార్యాపిల్లలతో పచ్చగా పరువుగా బతుకుతున్నాడు. తన కారణంగా అతనూ అతని బతుకూ బజార్నపడడమా? ఊహూ అలా ఒక్కనాటికీ కాకూడదు.

ఒక్క నిశ్చయానికి వచ్చి లేచి నిలబడి "ఇంక రేపటి నుంచీ నా దగ్గరకి రాకు మాధవయ్యా" అంది ఎటో చూస్తూ గౌరి.

మాధవయ్య అదిరిపడ్డాడు.

కాదన్నాడు.

కన్నీళ్ళు పెట్టుకున్నాడు.

నాకోసం మళ్ళీ త్యాగం చేస్తున్నావా అన్నాడు.

నేను లేకుండా నువ్వు ఉండగలిగినా నువ్వు లేకుండా నేను ఉండలేను అన్నాడు.

ఆ ఆలోచన వద్దన్నాడు.

అలాంటి నిర్ణయానికి రావద్దన్నాడు.

అతని మాటలేం గౌరి వినిపించుకోలేదు. తన నిర్ణయానికి ఇంక తిరుగు లేదు అంది.

బాధ ఆపుకోలేక నువ్వు కర్కోటకురాలివి అన్నాడు; ఏం మాట్లాడలేదు.

చివరికి పౌరుషంతో నానా మాటలూ అని వెళ్ళిపోతున్న మాధవయ్యకు కనిపించకుండా చాటుగా కళ్ళు తుడుచుకుంది గౌరి.

పైకి కోపంగా వెళ్ళిపోయినా మనసులో గౌరి చేసిన త్యాగాన్ని గుర్తించలేక పోలేదు మాధవయ్య. 'త్యాగాలు చేస్తూ ఎప్పటికప్పుడు నన్ను ఆదుకోవడానికే ఈమెని పుట్టించాడేమో భగవంతుడు?' అనుకున్నాడు.

గౌరి ఇంకోమారు కూడా మాధవయ్యని ఆదుకుంది.

ముగ్గురు పిల్లల బాధ్యతనీ భర్తకి వదిలేసి మాధవయ్య భార్య కళ్ళు మూసినప్పుడు పదిరోజులూ ఇంకా వెళ్ళకుండానే అయినవాళ్ళూ, కావలసిన బంధువులు అంతా 'వెళ్ళివస్తాం మాధవయ్యా' అంటూ, ఈ బాధ్యత వచ్చి తనమీద ఎక్కడ పడుతుందో అనే భయంతో ఒక్కొక్కరే తప్పుకుంటూంటే, అప్పుడు మాధవయ్యని గౌరే ఆదుకుంది.

భార్య పోయిందనే బాధ ఒక పక్కన, పిల్లల్ని పెంచి పెద్ద చెయ్యటం ఎలా అనే బెంగ ఇంకో పక్కన గుండెనీ మెదడునీ తొలిచేస్తుంటే చేసేదేంలేక దిక్కుతోచక మోకాళ్ళమీద తలపెట్టుకుని బాధపడుతున్న మాధవయ్య దగ్గరికి సమయానికి వచ్చి "అయ్యో - ఇలా జరిగిందని నాకు కబురేనా తెలియలేదు. ఏంటి! నువ్వే అలా దిగాలుపడి కూర్చుంటే పిల్లలు బెంబేలు పడిపోరూ - ఏం చేస్తాం? లే... స్నానం చెయ్యి. రండర్రా మీకు అన్నం పెడతాను" అంటూ పిల్లల్ని దగ్గరగా తీసుకుని లోపలికి నడిచింది గౌరి.

అంతే అప్పటి నుంచీ మాధవయ్య ఇంట్లోనే వచ్చి ఉండిపోయి, అతని ఇంటికీ పిల్లలకీ చాకిరీ చేస్తూ "అమ్మలేదే" అని వాళ్ళకి అనిపించకుండా తల్లి కంటే ఎక్కువగా వాళ్ళని పెంచి పెద్ద చేసింది గౌరి. ఊళ్ళో లక్ష మంచి లక్ష రకాలుగా అనుకుంటున్నా అవేం లక్ష్యం చెయ్యకుండా మాధవయ్య పిల్లలే తన పిల్లలనుకుంటూ కాలక్షేపం చేస్తోంది.

ఇంతక్రితం గౌరి చేసిన త్యాగాలన్నీ ఒక ఎత్తూ, ఇలా తన ఇంట్లోకి వచ్చి ఉండిపోయి తనకీ తన పిల్లలకీ ఏ లోటూ రాకుండా వేడీ వెచ్చనా చూడటం ఒక ఎత్తుగా కనిపించింది మాధవయ్యకి. ఫలితంగా రోజుకి ఒకసారైనా మనసులో కృతజ్ఞతలర్పించుకొనేవాడు గౌరికి.

పెద్దవాడు ఉద్యోగంలో ప్రవేశించాడు. రెండోవాడికి కాలేజీ చదువు పూర్తి కావచ్చింది. పిల్ల పెళ్ళికెదిగింది. ఇంక వాళ్ళనో ఇంటివాళ్ళని చేస్తే తనకింకేం సమస్యలున్నాయి అనుకున్నాడు మాధవయ్య. కానీ అలా ఇంటివాళ్ళని చెయ్యడంలోనే ఇంకో సమస్య వచ్చిపడుతుందని అనుకోలేదు అతను. అలా వచ్చిపడింది కనకే, మాధవయ్యకి మళ్ళీ ఓ కొత్త సమస్య ఎదురైందని అనుకోవలసి వచ్చింది.

అవును - మళ్ళీ ఇంకో కొత్త సమస్యే మాధవయ్యకి.

పిల్లాడికీ పిల్లకీ వస్తున్న సంబంధాలన్నీ ఎందుకు తిరిగిపోతున్నాయి? ఏమిటి కారణం అంటూ పడక కుర్చీలో కూర్చుని ఆలోచిస్తున్న మాధవయ్యకి ఇదీ కారణం తెలియచెప్పారు పెద్దబ్బాయీ, అమ్మాయీను.

"కాదు, అదేం కాదు" అని వాళ్ళని సమాధానపరచబోయాడు. "నువు అవునన్నా కాదన్నా అది మాత్రం నిజం. ఆవిడ మన ఇంట్లో ఉన్నన్నాళ్ళూ మాకు పెళ్ళిళ్ళు కావు, ఎవరూ మన సంబంధానికి ఒప్పుకోరు. కులం గాని కులం ఆవిడ ఇంట్లో ఎందుకు ఉంటోంది? ఆవిడకీ మీకూ ఏమిటి సంబంధం? అని మొహం మీద కొట్టినట్లు ఆ పచ్చి నిజాన్ని చెప్పేటప్పటికి మాధవయ్యకి మతిపోయింది.

గతం అంతా ఒక్కమారు అతని మనస్సులో మెదిలింది. తలకు మించిన సమస్యలెన్నో తన తలకి చుట్టుకుని తను సతమతం అవుతూంటే, ఎప్పటికప్పుడు గౌరి దేవతలా ఆదుకుంది. అంతక్రితం అన్నీ అలా ఉంచి మొన్న పది పదిహేనేళ్ళ క్రితం తల్లిపోయి దిక్కుతోచక అల్లాడుతున్న పిల్లల్ని వచ్చి తల్లిలా ఆదుకుంది.

ఏ పిల్లలకయితే ఆ రోజున ఆమె ఆసరా అయిందో ఆ పిల్లల కోసమే ఈ రోజున ఆమె ఇల్లు వదిలిపోవాలన్నమాట!

కావలసినప్పుడు రమ్మనడం, అవసరంలేదన్నప్పుడు పొమ్మనడం! ఇంతకంటే అన్యాయం ఏమైనా ఉందా? ఇప్పటికే తనకోసం పిల్లలకోసం గౌరి ఎన్నో త్యాగాలు చెసింది! త్యాగలు ఎప్పుడూ ఆమె వంతేనా? తనకి వచ్చిన ప్రతి సమస్యకి గౌరి ఆహుతి అయిపోవాలా? వీల్లేదు. ఏమైతే అవుతుంది. పిల్లలకి పెళ్ళి కాకపోతే కాకపోనీ - ఇంక గౌరి త్యాగం చెయ్యడానికి వీలులేదు. తను చెయ్యనివ్వడు.

మొండికేసుకుని కూర్చున్న మాధవయ్యకి ఇంట్లో రోజు రోజుకీ పిల్లల ప్రతిఘటన ఎక్కువైంది. గౌరిని సూటీపోటీ మాటలనడం - పూర్వంలాగా ఆప్యాయంగా మాట్లాడకపోవడం, చివరికి మాధవయ్యతో కూడా ముభావంగా ఉండటం మొదలుపెట్టారు. ఒకరోజున ఏమైనా సరే గౌరి ఇంట్లోంచి వెళితే కానీ మేం అన్నాలు తినం అంటూ భీష్మించుకుని కూర్చున్నారు ముగ్గురు పిల్లలూ.

పరిస్థితులన్నీ గమనిస్తూ ఇన్నాళ్ళ నుంచీ మౌనంగా ఉంటూ వచ్చిన గౌరి "ఏమిటి మాధవయ్యా నువ్వు మరీను పిల్లలతో సమానంగా? నన్ను పోనియ్యి" అంది బట్టలు సర్దుకుంటూ?

"వీల్లేదు" భయంకరంగా గర్జించాడు మాధవయ్య.

ఏవిటది? ఎప్పుడూ లేంది ఇలా అయ్యాడేంవిటి మాధవయ్య! ఎప్పటికప్పుడు తన తలమీదకి వచ్చిపడిన సమస్యని తెములుచ్కోలేక సతమతం అవుతూ వచ్చిన మాధవయ్యే ఇవాళ ఇంత గంభీరంగా నిర్ణయం తీసుకుంటున్నది? ముడతలు పడుతున్న కనుబొమలు ఎత్తి ఆశ్చర్యంగా చూసింది.

ముడతలు పడుతున్న ముఖం, నెమరుస్తున్న జుట్టుతో కనిపిస్తున్న గౌరిని చూసి "ఈ వయస్సులో ఈమెని పంపించెయ్యడం కంటే ఘోరం ఇంకేమయినా ఉందా?" అనుకున్న మాధవయ్య కళ్ళు చెమ్మగిల్లాయి. కానీ కన్నీళ్ళు కనిపించనీయకుండా తుడుచుకుని "నాకో కొత్త సమస్య ఎదురైనప్పుడల్లా నువ్విలా త్యాగం చేస్తూ ఉండాలా? దీనికో అంతు అంటూ లేదూ? ఏవైనా సరే నువ్వు వెళ్ళడానికి వీలులేదు" అన్నాడు బిగ్గరగా.

"అయితే సరే మేం వెళుతున్నాం," అన్నారు పిల్లలు ముగ్గురూ ఒకేమారు.

ఆ మాటకి మాధవయ్య నిర్ఘాంతపోయాడు. వాళ్ళకేసి బాధగా చూశాడు. వాళ్ళు మాత్రం "ఏమంటారు చెప్పు, ఆమెని పంపిస్తావా? మమ్మల్ని వెళ్ళమంటావా?" అన్నట్టు చూశారు.

"ఎందుకొచ్చిన అల్లరి? నన్ను వెళ్ళనియ్యి? " అన్నట్టు చూసింది గౌరి.

మాధవయ్య ఒక్క నిముషం ఆగి, తల పంకించి లేచి, కండువా దులిపి భుజం మీద వేసుకుంటూ "సరే - మనమే పోదాం, నడు గౌరీ!" అన్నాడు. గౌరి భయంతో "అదేవిటి? నువ్వెక్కడికి? పిల్లలు ఏమౌతారు?" అంది.

"ఇప్పుడు వాళ్ళకి నీ అవసరం లేదు. వాళ్ళంతటి వాళ్ళయ్యారు. ఊ, నడు" అంటూ దురుసుగా అడుగు కదిపాడు మాధవయ్య, పిల్లలు ఎవరైనా అతణ్ణి వెళ్ళొద్దని ఆపుతారేమో అని చూసింది గౌరి. చివరికి నిట్టూర్చి "జాగ్రత్తగా ఉండండి బాబూ" అంటూ కన్నీళ్ళు పెట్టుకుని వదల్లేక వాళ్ళని వదిలి మాధవయ్యని అనుసరించింది.

తనకోసం? ఎంతో ప్రీతిగా చూసుకుంటున్న ఇంటినీ పిల్లల్నీ ఇన్నాళ్ళూ కాపాడుకుంటూ వచ్చిన పరువునీ, ప్రతిష్ఠనీ త్యాగం చేసేసి తనతో వచ్చేస్తున్న మాధవయ్యని అర్థం చేసుకోలేక బరువుగా అడుగులు వేస్తూ ఇల్లు చేరుకుంది గౌరి మాధవయ్యతో.

దట్టంగా పేరుకుపోయిన దుమ్ము ఊది, తాళం తీయబోతున్న గౌరీ, మౌనంగా పాత జ్ఞాపకాలు తిరగేసుకుంటూ మెట్లమీద పరధ్యానంగా నుంచున్న మాధవయ్యా ఉన్నట్టుండి వినిపించిన పెద్ద కోలాహలంలాంటి సందడికి వెనక్కి తిరిగి చూశారు.

అప్పటికే దేవుడి రథం ఆ వీధిలోకి తిరిగింది. రథంతోపాటు వందలకొద్దీ జనం ఆ వీధి అంతా నిండిపోతున్నారు.

గుమ్మం ముందు నుంచీ ఊరేగుతూ పోతున్న దేవుడికి మాధవయ్యా, గౌరీ చేతులు జోడించి కళ్ళు మూసుకుని మనసారా నమస్కరించారు.

వాళ్ళని చూసి దేవుడు ఏమనుకున్నాడో కానీ రథం చుట్టూ ఉన్న భక్తులు మాత్రం "ఎంతకి తెగించారు! ముసలివాళ్ళయినా పాతబుద్ధులు పోలేదు వీళ్ళకి ఛీ... ఎంత వయస్సు వచ్చీ ఏం లాభం, సిగ్గూ, లజ్జా వదిలేశాక" అంటూ గుసగుసలాడుకుని ముక్కుమీద వేలేసుకున్నారు.

### ఇలా అన్నారు..!

జీవిత విలాస ప్రతిపాదనలో పడి జగాన్నే మర్చిపోయిన మానవులు ఎవరయినా ఉంటే - లోకం వారినే చెడిపోయినవారు అని నిందిస్తుంది. ఉజ్వలమైన ఆశలతో స్వప్నాలతో జీవితం ప్రారంభించే వారికి పరిస్థితులు అనుకూలించకపోతే పథవిహీనత శాపంగా పరిణమిస్తుంది. అసలు స్వప్నాలంటూ పెంచుకుని అధర్మ పథంలో రూపకల్పనం చేసుకునే వారికి పథవిహీనత ఎలాగూ తప్పదు. ఆ ఉజ్వలత వెనకాల అంధకారమూ తప్పదు. కాని ధర్మపథంలో జీవిస్తూ క్రమం తప్పని స్వప్నాలను వాస్తవం చేసుకోవాలని ప్రయత్నించే వాళ్ళకు కూడా ఈ శాపం తప్పటం లేదంటే అసలు స్వప్నాలలోనే ఒక తప్పు ఉన్నదని అనిపిస్తున్నది.

కలలూ , ఊహలూ, ఆలోచనలూ ఇవన్నీ శాంతి నివ్వడానికి బదులుగా బ్రతుకుని అశాంతి చేస్తున్నాయా? అని అనుమానమూ వస్తుంది.

- 'పథవిహీన' నవలలో లత